

Načelniki cest. odborov.

Za načelnike okrajnih cestnih odborov so bili izvoljeni na prvi seji dne 26. septembra 1929 sledeči člani:

Okraj Celje: Mihelčič Alojz, župan Celje okolica, podnačelnik Kukovec Vinko iz Celje.

Okraj Doinja Lendava: Žerdin Ivan iz D. Lendave; podnačelnik Jerič Ivan, župni upravitelj, D. Lendava.

Okraj Gornja Radgona: Lancič Janez iz G. Radgone; podnačelnik Karbaš Janko, Gornja Radgona.

Okraj Gornjigrad: Vogrinec Ivan, župnik od Šv. Frančiška; podnačelnik Štiglic Franc, trgovec, Bočna.

Okraj Konjice: inž. Šturm Rado iz Konjic; podnačelnik Hohnjec Frane, župnik v Oplotnici.

Okraj Ljutomer: Rajh Jakob iz Ljutomera, podnačelnik Vaupotič Matija, župan, Lukavci.

Okraj Marenberg: Langeršek Josip, trgovec iz Marenberga; podnačelnik Držečnik Luka, župan iz Orlice.

Okraj Maribor: Žebot Franjo, podnačelnik Robič Feliks iz Limbuša.

Okraj Prelog: Petkovič Ivan iz Preloga; podnačelnik Horvat Ivan, Sv. Jurij v Trnju.

Okraj Prevalje: Kugovnik Jurij iz Prevalj; podnačelnik Fettih Viktor iz Črne.

Okraj Ptuj: Veršič Ivan, župan iz Nove vasi, podnačelnik Zupančič Franjo iz Slovenje vasi.

Okraj Rogatec: Bauman Emanuel od Sv. Roka ob Sotli; podnačelnik Šket Vinko iz Rogaške Slatine.

Okraj Slovenska Bistrica: Kos Ivan iz Sl. Bistrice, podnačelnik Prešern Simon, župan iz Poljčan.

Okraj Sv. Lenart v Slov. goricah: Rop Anton, župan, Lormanje; podnačelnik Lorber Franc iz Sp. Porčiča.

Okraj Šmarje: Turk Ivan iz Šmarja, okolica, podnačelnik Lom Franc, dekan, Šmarja.

Okraj Šoštanj: Dr. Mayr Franc, odvetnik v Šoštanju, podnačelnik Schreiner Franc, župnik, Št. Ilj pri Velenju.

Okraj Vransko: Cukala Maks iz Št. Jurija ob Taboru, podnačelnik Schaur Franc iz Vranskega.

Lep svetopisemski izrek. Neki duhovnik se je peljal po železnici. V kupeju je bila tudi neka gosposka ženska, ki je kar naprej z neslanimi opombami zasmehovala vero in duhovne. Duhovnik je molče gledal skozi okno. Ker se ni nič zmenil, ga je zbodla: »No, gospod župnik, to vas mora vendar zanimati, pa čisto nič ne rečete?« — Duhovnik ji pa odvrne: »Ne utegnem, sem ravno mislil na lep svetopisemski izrek v četrti knjigi Mozesovi 22. vrsti.« — Dama radovedna: »In kako se ta rek glasi, če smem vprašati?« — Duhovnik: »Ko je oslica govorila, je prerok molčal.« Velik krohot med poslušalci in ženska je izginila v drug kupe.

Moč navade. Znano je, da Tirolec nikogar ne viče. Tirolci v avstrijski armadi niso mogli razumeti, zakaj ne bi tudi tam vsakogar tikali. Nekoč se je eden izmed častnikov ravno pripravljal, da bo sedel v travo, a v tem stopi preden vojak in reče: »Ti, slišiš . . .« — Oficir: »Kolikokrat še bom mogel ponavljati, da svojega predpostavljene ga ni dovoljeno tikati in da mora nižji vsak nagovor pričeti s: »Pokorno javljam.« — Vojak je znova pričel: »Gospod nadporočnik, ti se boš . . .« — »Ni prav! Gospod nadporočnik, pokorno javljam, da se bodete . . .« je popravil častnik ter se vsedel v travo. In pravil vojak: »Gospod nadporočnik, pokorno javljam, da si se sedaj že vsedel v kravjek!«

Lepo posestvo, obstoječe iz lepo zidane hiše, osem oralov njiv se radi preselitve poceni proda. F. Dajčman, Apače, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 1234

Neža in Matevž sta sedela pri obedu ter večerji vedno skupaj. Vsem krog mize je bilo v zabavo, kako je znal čevljar kot blisk naglo izmakniti daleč na drugem koncu skleda ocvirk ali košček svinjine in ga potisniti pred žlico svoje ljubljene žene.

V cell župniji sta bila Tumpeca vzgled prave zakonske zastopnosti ter ljubezni celo v malenkostih.

Pri naši babici se je košatila Neža na prestolu priljubljenosti; deda so gledali bolj postrani in niso »overili« radi z njim. Zameril se jim je v dno srca s sirovo šalo. Maček mu je snedel kepo loja, s katerim je drgal po dreti, predno jo je osmolil. Tatu je zvalil z mišavkanjem k sebi, ga prijel za košati dvignil kvišku in mu odškrtnil košati rep vtik . . . Muca je presunila nenavadna bolest s tako nerazodnostjo, da je skočil od tal v okno, ubil dve šipi in v sneg na hlad. Vsi so smatrali odščip repa kot šalo; le babici se je smilil maček in obe šipi do vedne — na zunanji prikrite zamere.

Odkrito lahko povem, da smo čakali z veliko radovednostjo ter nestrpnostjo po tedne naprej, predno sta stopila v hišo dobrodošla Tumpeca.

Dokler smo bili otroci manjši ter nerazodni, smo znali o Neži ter Matevžu le samo lepo ter veselo. Nikdo ni pogнал med nas kake opazke, s katero bi nam bil pobil vzore obeh šterarjev.

Ko smo bili že večji šolarji, je omenil pri mizi mlinar, da še niti slišal ni, da bi se bil kateri zakonski mož tako trajno spreobrnil, kakor se je Tumpec.

Ta omenek je zadostoval, da je užgal otročjo radovednost, dokler nismo zvedeli po dolgem izpraševanju naslednjo zgodbo:

Tumpeca sta imela čedno hiško na precej strmem hribu. Posest je bila majhna, a za dva več nego dovolj. Še vinogradič je bil pri hiši. Matevž se je priženil k Neži, ki je bila edinka in sama po smrti staršev. Mlada sta se vzela. Čevljar je bil kmalu sit zakona. Mesto na stolčku pri kopitu in šilu je po sedal po krčmah. Ako je bil pijan, je podivjal do nerazodne besnosti. V takem stanju se je vračal na dom in ustvarjal pekel ubogi ženi. Brez povoda in vzroka jo je pretepeval, vlačil za lase, jej česal obleko in razbijal kuhinjsko posodo. Ako je utegnila, mu je revala ušla, a vsikdar se jej ni posrečil pravočasen pobeg. Ko si je mrha izpala živinsko pijanost, ni hotel nič znati, kako je divjal.

Ljudje so govorili, da ne more za to, ker pije in ponori. Mesec ga dvigne pri belem dnevu s trinožnega stolčka in ga prestavi od dela k vinu. Resnica je, da je najmanj po enkrat na mesec popival ter razsajal. Dobro, da v zakonu ni bilo otrok, ker te bi bil pobil v napadu pijanosti.

Ako mu je žena odnesla pete pravčasno, je krepelil kravo ali svinje. Enkrat je zvalil celo poln polovnjak vina pod hrib, da se je razbil in je vino popila zemlja. Cela župnija je dobro znala, da bo Tumpec končal v tepežu ali pa v blaznici. Prišlo je, hvala Bogu, drugače na srečo trpinke Neže in vseh, ki so rabili dobrega čevljarja.

Januš Golec:

Spreobrnenje v vodnjaku.

Pred 40 leti so po celi Sloveniji hodili po boljših kmetskih hišah obrtniki v takozvano »štero«. V zimskem času so bili prav praznični dnevi, ako so prišli v hišo krojači ali čevljarji. Na roko so zašli za domače ter družino novino in pokrpali med letom raztrgano obutev ter obleko. V tednih »štereh« je bila boljša hrana in zmeraj nekaj bolj dobrega mokrega za grlo. Še tako zakrknjen stiskač je postregel obrtnikom, ker se je bal, da ga ne bi raznesli pri sosedih in sploh po okolici. Šterovanje so bili nekaki domači prazniki. Čevljarji in krojači so znali povedati marsikaj novega. Posebno gospodinje in sploh radovedni ženski svet jih je izpraševal, kako se jim je godilo tu in tam. V največje veselje so bili šterarji deci. Otroci so se čudili obrtniški spretnosti; na drugi strani pa bili mirni kakor v cerkvi, ako je začel kateri s kako pravljico.

V naši fari sta bila znana in od vseh čislana šterarja zakonska Tumpeca. Neža je bila šivilja za odeje in obleko, Matevž čevljar, da ga ni bilo boljšega daleč naokrog. Prišla sta vedno oba k hiši in ostala po razmerah ter delu.

Gruntarji so se pogajali z obema že na zgodnjo jesen, da so bili sigurni na zimo.

Ženske so si devale rute z glave, da so boljše slišale, ako je razkladala Neža svoje doživljaje po hišah in o razliki med postrežbo.

Otroci smo se tiščali krog Matevževega stolčka, ker je posnemal vsako znano žival in naganjal iz ust kratke smešnice, da smo se držali za trebuhe.

Vse je utihnilo po hiši, ako je Neža merila nove obleke. Ni opravljala tega posla s centimetrom, ampak za vsacega je vzela posebno nit. Hodni cvirn je ovila krog telesa ter delala vozle brez vsakih zapiskov. Koga in kaj so pomenjali ti zagonetni vozli, to je bila Nežina skrivnost.

Matevž je pri meri pisal. A, kaj meri! Nekaka skrinja zaveze so bile njegove debele, črne bukve. V njih je imel v raznih barvah na tisoče vzorcev za spodnje dele čevljev. Znal je za vsakega, katerega je komu izgotovil in kako dobro se je nosil. Vzorno knjigo odpirati in po njej brodirati, je smel le mojster sam; deca smo lahko lukali v skrivnost od daleč.

Jesenskega večera je bil Matevž zopet v popolnem objemu pijanosti. Neža se je vrnila s štere in mislila, da ima dedec opravka pri živini. Kako se je prestrašila, ko je čula Matevževe pijanske kletvice, ko je kolovratil navzgor po hribu. V naglici je pograbila odejo in ven iz hiše, da bi prebila noč kje skrito pred divjakom. Na dvorišču tik nad bregom je bil pripravljen odprt štrtinjak za trgatve. Skozi odprta vratca je vrgla v sod odejo in že zlezla sama skozi odprtino, da bi se umaknila udarcem.

Čevljar seve v hišo nad babo. Znamenja so kazala, da je morala biti še pravkar doma. Pretaknil je med kletvicami vse kote, proklete babe nikjer. Spravil se je nad lončene piskre ter sklede in nad ženino obleko.

Neža se je v sodu spomnila, kako je skotal poln polovnjak po hribu in radi tega ni zaupala skrivališču. Odejo je pustila v štrtinjaku, ven in navzdol v kritje noči. Res, ko je pijandura opravil opustošenje v omari in na ognjišču, se je prikazal na dvorišču. S kolom je štoknil skozi odprta vratca na štrtinjaku, zadel ob nekaj mehkega in se zarežal v maščevalni škodoželjnosti. »Tukaj si, vrag babji! Nocoj mi ne uideš, zadavil te bom kar v sodu in te spustil pod breg!« Že se je potegnil v sod in začel s pestmi lomastiti po dogah, da bi dosegel babo in jo zagrabil za vrat. Prehudo se je znašal nad nedolžnim sodom, ki seje nagnil iz ravnotežja ob robu hriba in se začel kotiliti navzdol. Prvi preobrti so bili bolj počasni, a vedno hitreje in hitreje s pobesnelim Tumpecom, ki se je takoj zavedel, da bo po njem. Še upiti ni utegnil, s tako naglico se je kotal in samo čakal, kedaj bo treščil ob kako drevo in bosta končala on in štrtinjak. Kotajoči se sod je parkrat prav visoko odskočil, ko se je prekotalil preko kake grabice in nadaljeval dir z vedno silovitejšo naglico. Naenkrat — bum! — tresk — štrbunk in obupni — Jezus — Marija!

Sod ni srečal med potjo nobenega

drevesa. Ustavil se je v grabi, kjer je zadel ob dolgo korito za napajanje pri Cipolovem vodnjaku. Sunek je raztreščil štrtinjak, pa še pognal iz njega pol nezavestnega Tumpec preko kerita naravnost na dno globokega vodnjaka. Mrzla voda in globok štrbunk sta vrnila Tumpecu zavest. Za kamenje v obzidju štepiha se je potegnil iznad vode, da ni utonil koj po padcu. Višje ni šlo, ker je kamenje popuščalo in je pri vsakem rešilnem poskusu štrbunknil na dno. Kriknil je na pomoč! Kdo bi ga naj slišal v temni noči, ko je bil vodnjak daleč iz vasi na sredini občinske gmajne. Tumpec je dobro znal, da bo za kazen utonil v vodi, koje se je ogibal celo življenje. Radi brezuspešnega plezanja po štepihovitih stenah je že bil ob vso moč. Mogoče se še bo pognal parkrat iznad vode, potem bo pil in pil, dokler ga ne bo objela — majka smrt. Strah ga je stisnil, bridko kesanje se mu je vzbudilo, jok groze pred odgovornostjo pred Večnim sodnikom ga je stresel, da je stokal bolestno iz samotnega vodnjaka v — nemo — črno in na tem svetu — zadnjo noč ...

Kamenje se je odlučilo od stene, čofnil je pod vodo in slišal le na pol, kakor bi nekdo klical njegovo ime. Nekaj trdega se mu je spustilo na glavo. Srečanje s trdim predmetom mu je vrnilo v trenutku zavest, da je pograbil z obema rokama za cehto, ki se je dvigala navzgor. Ko se je pognal iz vodnjaka, je stala pred njim njegova — Neža! Z zadnjimi močmi je pokleknil pred njo, ji objel kolena in med solzami obljubljal: »Nikdar — nikdar več, ti Neža, ti od Boga mi poslani angel.«

Neža je odnesla skesanega Matevža v hišo in mu stregla z vso nežnostjo tedne in tedne, ker je blodil v hudi pljučnici. Ko je okreval, sta napravila skupno romanje k Mariji Bistrici na Hrvaško in od tedaj je bil Tumpec: mož, mojster in vzgled kristjana v celi fari.

Nesreča, voda, smrtni strah in pravi trdni sklep so po Tumpecovem receptu zdravilo za trajno spreobrnjenje in do smrtne poboljšanje!

Nikakih skrbi ni več v jeseni

odkar ve vsaka pametna gospodinja, da se sadežni madeži dajo lahko in sigurno oprati. — To omogoča edino Schichtov Radion, ki pere sam in varuje perilo.

1299

Prodamo sedemletnega dobrega žrebca. Balkan, Maribor, Meljska cesta 29. 1220

Častna izjava. Podpisani Franc Babič, bogoslovec na Spodnjem Krapju, preključujem kot neresnične in izmišljene vse obdolžitve glede sramotenja križa po rajnem Jošku Rajhu, posestniku na Moti, katere obdolžitve sem izrekel o njem o priliki primicije v Zamušanih dne 11. avgusta 1929, prosim za odpuščanje ter se zahvaljujem pokojnikovi Katinki Rajhi na Moti in njenim otrokom, da so odstopili od vložene zasebne obtožbe. Ljutomer, 26. septembra 1929. — Franc Babič, bogoslovec. 1220

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»Da je vladar odpotoval v strogem incognitu in na povabilo cesarice. Saj veste, kako se mu mudi, če cesarica le najmanjšo željo izrazi.«

»Žal!« je vzdihnil mož v sivi suknji. »Pa ne razumem,« je pridjal vprašaje, »če je cesar hotel v Malmaison —.«

»Topot ni šel v Malmaison. Cesarica je v Chartresu, v hotelu National, in si je zaželela, da bi jo cesar obiskal. In saj veste, njene želje so zanj povelje —. Koj je odpotoval v Chartres v spremstvu enega samega telesnega strežaja. Na srečo me je včeraj obvestil o svoji nameri. Prosil sem ga, da bi mu vsaj smel dati vojaške spremstvo, toda —. Pa saj veste, kak je. Prepovedal mi je. Ker sem pa vedel, da ste vi v Evreuxu, sem vam poslal brzega sela, ki bi vas naj obvestil o vsem in vi bi bili morebiti lahko poslali četo policistov v Chartres ter mesto mirno in tajno

zastražili —. Nocoj bo v Chartresu,« je zabriženo vzdihnil minister, »in jutri se vrne. Ta njegova potovanja v strogem incognitu so za mene večna groza in topot —.«

»— in topot,« je nadaljeval detektiv, ko je minister utihnil, ker si ni upal svojega strahu v besedah povedati, »topot so vašega sela prestrigli in ubili in vaše pismo, v katerem je gotovo bilo tudi par besed o vladarjevih potih, je prišlo chouanom v roke.«

»Chouanom —?« se je prestrašil minister. »Kako vam ti pridejo na misel?«

»Nekaj zločincev, ki smo jih prijeli v Caenu o priliki napada na grad de Gisors in ki smo je po vašem naročilu odpravili v Pariz, so predvčerajšnjim ušli iz ječe v Evreuxu. S policijskim komisarjem sva bila na potu k vam, da vam poročava, ko sva našla umorjenega sela v gozdovih blizu Mantesa.«

Vojvoda Otrantski je zaklel. In čeprav je tekom svoje težavne službe že imel opravka z marsikaterim nevarnim atentatom na življenje vladarjevo, mu je vendar vsa kri šinila k srcu in prebledel je ko stena pri misli na strahovite možnosti.

Mirneje je čez nekaj časa nadaljeval:

SOCIALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
rajevo knjigo: »Socialno vprašanje«, za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.